

Vysoký kámen u Stárkova

(aneb Trpasličí poklad)

Na severovýchod od Stárkova se tyčí strmě spadající skála, z níž je překrásná vyhlídka do údolí, ve kterém Stárkov leží. Skále se odedávna říká Vysoký kámen. Ve stráni v její blízkosti se táhne hluboká strž, kde podle vyprávění odedávna žili skřítkové, po nichž dnes zůstala jediná památka. Jsou to jména balvanů roztroušených na dně rokle, nazvaných podle toho, k jakým účelům skřítkům sloužily. Tak tu najdeme Stůl skřítků, Kazatelnu nebo Židli.

Ve strži měli skřítkové také tajnou skrýš, kde ukryli všechny své poklady těsně před tím, než se z těchto míst museli odstěhovat. Říká se, že k pokladům se lze dostat, a to pouze jednou v roce na Velký pátek, když kněz čte v kostele pašije.

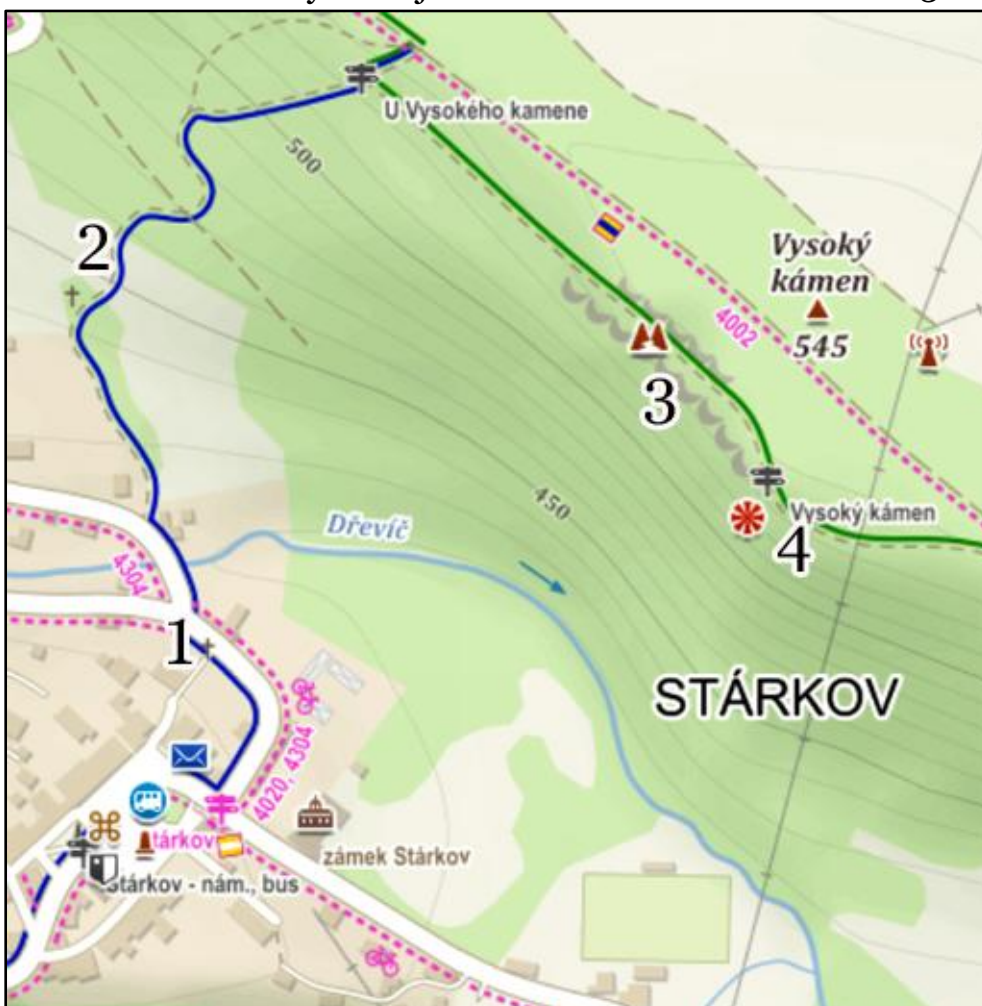
Poklady jsou však pečlivě stráženy tajemnou paní, která byla k této službě donucena za trest, protože zabila své dítě. Tato strážkyně na každého příchozího třikrát výstražně zavrčí. Kdo na tuto výstrahu dá, může pokojně odejít, kdo však neuposlechne, bude ztracen, protože ho strážkyně roztrhá.

Vysvětlivky

- Stárkov je malé městečko, které leží na soutoku dvou potůčků, a to Dřevíč a Jívka. První zmínka o osadě pochází z roku 1250. Jelikož leží v Polické pánvi na jihozápad od stolové hory Ostaš, geologicky se nachází už mimo pískovcové skály a okolní skalky a rokle vroubí spíše opuka. Vysoký kámen je v podstatě 500 m (vzdušnou čarou) od Stárkova vzdálená stěna, která odděluje horní plošinu směrem k Ostaši a Polici nad Metují, od údolí, ve kterém se nachází Stárkov a zmíněné potůčky. Při obráceném pohledu z údolí položeného městečka směrem vzhůru se pak není čemu divit, že okraj horní plošiny působí na návštěvníky jako Vysoký kámen (545 m n/m). Ze stárkovského náměstí se na vyhlídku, která je na Vysokém kameni umístěna, dostanete po modré vzhůru a na hřebenu po zelené vpravo. Jde o pěkný a nenáročný výlet, kdy cestou z náměstí při stoupání vzhůru potkáte krásně zdobený kříž z hnědého pískovce a pobořený obelisk bývalého kříže. Posledních 150 metrů před vyhlídkou Vysoký kámen pak projdete pověstí zmíněnou Trpasličí roklí.
- Z geologického hlediska je Trpasličí rokle a Vysoký kámen: podloží křída, umístění Polická vrchovina, oficiálně jde o mohutnou úboční rozsedlinu v jihozápadní hraně vnitřní kuesty (slovo pochází ze španělštiny a znamená kopec, vrchol, hřeben).
- O Trpasličí roklí: v malé vzdálenosti na severozápad od vyhlídky Vysoký kámen u Stárkova se nachází zdejší největší a geomorfologicky unikátní zajímavost. Ve svahu, ve směru souběžném s hřebenem, se zde široce otevírá přes 100 metrů dlouhá a více jak 20 metrů hluboká skalní rozsedlina, která vznikla hlubokým gravitačním rozrušením vysokého a příkrého svahu s následným odsednutím a odkloněním i poklesnutím odloučené části masívu. Rozsedlina má ve směru k hřbetu vysoké kolmé stěny, protější stěny jsou různě ukloněné na vnější stranu. I uprostřed této mohutné rozsedliny vystupuje několik různě vysokých a různě odkloněných opukových věží a skalních ústěpů. Dno je pokryto kamenitou sutí různé velikosti a také neznámé mocnosti (to jsou v pověsti

zmíněné trpasličí balvany). Výskyt tzv. „mastných fleků“ (vytátých míst v době sněhové pokrývky) prozrazuje, že se pod sutí nacházejí dutiny neznámého objemu. Součástí Polické vrchoviny tvořené mořskými sedimenty svrchní křídy je i dvojitý lem okrajových asymetrických hřbetů, zvaných kuesty. Jejich vnitřní svahy jsou mírné, většinou až po hřebenové partie zemědělsky využívané, zatímco příkré vnější svahy jsou skalnaté a zalesněné. V těchto čelních svazích vystupují jednotlivé vrstvy tvořící geologické složení hřbetů. Ty odolnější vrstvy pak ze svahu vystupují jako skalní sruby i izolované skalní věže. Celé defilé skalních srubů se vyskytuje i ve svahu Stárkovské kuesty (kde je i Trpasličí rokle, podobně i na kuestách dalších). V hustém sledu vedle sebe zde v nejvyšší části svahu vystupují vysoké skalní sruby přerušované příkrými rozsedlinami a erozními rýhami zaplněnými nezpevněným suťovým materiálem. Větší rozsedlina tohoto typu není z pseudokrasových terénů ČR známá. Neobvyklý a tajemný přírodní jev dal vzniknout i místním pověstem, např. o skrytých pokladech nebo o podzemním městě trpaslíků, což také již dávno vedlo ke zdejšímu lidovému pojmenování Trpasličí rokle.

- Velký pátek, kdy kněz čte pašije, jak zmiňuje pověst, jednou v roce na tento den je možnost dostat se k pokladům trpaslíků. Pašije (z latinského passio, umučení) jsou úryvky evangelií o utrpení Páně, které přednášejí tři osoby na Květnou neděli a na Velký pátek, kdy se čte z evangelia apoštola Jana. Velký pátek (latinsky dies passionis Domini) je křesťanský svátek, kdy se připomíná ukřižování Ježíše Krista a jeho smrt na Kalvárii. Jde o pátek, který je součástí třídních svátků Velikonočních, a které jsou v našem kalendáři pohyblivé. Velikonoce vycházejí různě mezi 20. březnem až 23. dubnem.

- 1 - zdobený kříž z hnědého pískovce
- 2 - povalený obelisk z bývalého kříže
- 3 - Trpasličí rokle
- 4 - Vysoký kámen, vyhlídka na Stárkov

Milan Škoda (14. 11. 2022)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: Broumovsko v pověstech v převyprávění od Evy Koudelkové

zdroj: Wikipedie

fotografie: Milan Škoda